

MEHANIZAM ZA PRITUŽBE

SG/E/2025/05

KORIDOR VC MEDAKOVO – POPRIKUŠE (BOSNA I HERCEGOVINA)

IZVJEŠTAJ O POČETNOJ PROCJENI

3. NOVEMBAR 2025.

SG/E/2025/05

KORIDOR Vc MEDAKOVO–POPRIKUŠE **(BOSNA I HERCEGOVINA)** **IZVJEŠTAJ O POČETNOJ PROCJENI**

Pritužba povjerljiva: Ne

Eksterna distribucija

Podnosioci pritužbe
Nosilac projekta

Interna distribucija

Glavni inspektor
Relevantne službe EIB-a

Odricanje od odgovornosti

Ovaj izvještaj zasniva se na informacijama koje su bile dostupne Odjelu za mehanizam za pritužbe Grupe EIB-a do 26. septembra 2025. godine.

U slučaju neslaganja između jezičkih verzija, mjerodavna je verzija na engleskom jeziku.

Mehanizam za pritužbe Grupe EIB-a

Mehanizam za pritužbe Grupe EIB-a (Mehanizam za pritužbe) predstavlja instrument za rješavanje sporova u slučajevima kada bilo koji član javnosti smatra da je Evropska investiciona banka (EIB) postupila nepravilno, odnosno da je počinila akt loše uprave (maladministracije). Mehanizam za pritužbe nije pravni mehanizam izvršenja i ne zamjenjuje nadležnost sudskih tijela.

Nepravilnost u postupanju podrazumijeva loše postupanje ili izostanak postupanja. Nastaje kada EIB ne postupi u skladu sa nekim pravilom ili načelom koje je za njega obavezujuće, uključujući vlastite politike, standarde i procedure. Pojam nepravilnosti u postupanju uključuje nepoštivanje ljudskih prava, primjenjivog zakonodavstva ili načela dobrog upravljanja od strane EIB-a. Nepravilnost u postupanju se može odnositi na odluke, radnje ili propuste Grupe EIB-a te može uključivati i okolišni ili društveni uticaj projekata i operacija EIB-a.

Jedan od glavnih ciljeva Mehanizma za pritužbe jeste osiguranje prava na saslušanje i prava na podnošenje pritužbe. Mandat Mehanizma za pritužbe obuhvata rješavanje problema koje podnosioci pritužbi iznose, u saradnji s relevantnim internim i vanjskim dionicima. Kada god je to moguće, Mehanizam za pritužbe također aktivno promoviše i podržava lokalne napore na rješavanju sporova (na primjer, putem mehanizama za pritužbe na nivou projekta). Za više informacija o Mehanizmu za pritužbe posjetite: <https://www.eib.org/en/about/accountability/complaints/index.htm>.

Izvještaj o početnoj procjeni

Početna procjena načelno ima za cilj da ¹:

- razjasni zabrinutosti koje su iznijeli podnosioci pritužbi i omogući bolje razumijevanje njihovog stava, kao i gledišta drugih dionika (kao što su nosilac projekta ili državnih organa vlasti), kada je to primjenjivo;
- procijeni da li i na koji način dionici (kao što su podnosioci pritužbi, nosilac projekta i relevantni projektni tim Grupe EIB-a) mogu tragati za rješavanjem pitanja iznesenih od strane podnosilaca pritužbi;
- utvrdi da li je potrebno i/ili moguće daljnje djelovanje Mehanizma za pritužbe (istraga, provjera usklađenosti ili zajedničko rješavanje spora između strana) kako bi se adresirali navodi ili riješila pitanja koja su iznijeli podnosioci pritužbi.

¹ Kao što je navedeno u tačkama §§ 2.2.1 do 2.2.7 Procedure Mehanizma za pritužbe Grupe EIB-a, dostupnim na: [EIB Group Complaints Mechanism Procedures dated November 2018](#).

SADRŽAJ

Izvršni sažetak	1
1 Projekat	1
2 Pritužba	1
3 Regulatorni okvir.....	2
4 Početna procjena.....	3
5 Naredni koraci	3

IZVRŠNI SAŽETAK

Ovaj izvještaj odnosi se na pritužbu u vezi sa projektom Koridor Vc Medakovo–Poprikuše u Bosni i Hercegovini. Pritužbu je podnijela porodica koja posjeduje zemljišne parcele i kuću u blizini gradilišta projekta. Podnosioci pritužbe i JP Autoceste FBiH (JPAC) su se složili da učestvuju u procesu zajedničkog rješavanja spora, koji će facilitirati Mehanizam za pritužbe, kako bi razriješili pitanja iz pritužbe. Shodno tome, Shodno tome, Mehanizam za pritužbe predlaže da se pristupi procesu zajedničkog rješavanja spora.

1 PROJEKAT

- 1.1 Dana 9. septembra 2020. godine, Upravno vijeće EIB-a odobrilo je finansiranje projekta Koridor Vc Medakovo–Poprikuše (u daljem tekstu: **projekat**) u Bosni i Hercegovini, u iznosu do 340 miliona eura². Bosna i Hercegovina je potpisala Ugovor o finansiranju 28. decembra 2020. godine. Projekt realizuje preduzeće u državnom vlasništvu za izgradnju autoputeva, Javno preduzeće Autoceste FBiH d.o.o. (**JPAC**).
- 1.2 Projekat podrazumijeva izgradnju nove dionice autoputa dužine 35 km na Koridoru Vc u sjevernom dijelu Bosne i Hercegovine, koja se proteže od Medakova do Poprikuša preko Ozimica. Dionica će biti dio Panevropskog koridora Vc, koji povezuje Mađarsku i istočnu Hrvatsku sa Bosnom i Hercegovinom i Jadranskim morem.

2 PRITUŽBA

- 2.1 Mehanizam pritužbi je 18. aprila 2025. godine primio pritužbu od pravnog savjetnika u ime porodice koja posjeduje dvije parcele i kuću u blizini gradilišta autoputa (**podnosioci pritužbe**). U pritužbi se izražava zabrinutost zbog negativnih okolišnih i društvenih uticaja projekta.
- 2.2 Podnosioci pritužbe navode da su vodili miran život u svojoj porodičnoj kući, okruženi kućama drugih članova porodice i susjeda. Međutim, prije nekoliko godina svi prvi susjedi su bili u mogućnosti zatražiti i izvršiti potpunu eksproprijaciju. Eksproprijacija zemljišta podnosilaca pritužbe, iako se nalazi bliže autoputu od nekih od ovih susjeda, nije izvršena.
- 2.3 Prema navodima podnosilaca pritužbe, sa početkom izgradnje autoputa, zemljište koje okružuje njihovu kuću, uključujući i zemljište koje su obrađivali, postalo je isuviše prašnjavo i kamenito za korištenje.
- 2.4 Dalje navode da je izgradnjom autoputa kuća odsječena sa kanalizacione mreže i da su uništene cijevi. Slijedom toga, otpadne vode otvoreno prodiru u zemlju i uzrokuju neugodan miris.
- 2.5 Podnosioci pritužbe također izražavaju zabrinutost u vezi sa sigurnim pristupom svojoj kući. Od početka izgradnje moraju prolaziti kroz gradilište kako bi pristupili svojoj kući. Prema navodima podnosilaca pritužbe, to predstavlja sigurnosnu prijetnju jer gradilištem redovno prolaze teške mašine i kamioni. Podnosioci pritužbe također izražavaju zabrinutost da bi hitna pomoć u slučaju potrebe pružanja hitne medicinske pomoći mogla imati poteškoća da dođe do njihove kuće. Nadalje, nisu obaviješteni kako će im se omogućiti pristup kući nakon što se autoput stavi u funkciju.
- 2.6 Podnosioci pritužbe su posebno zabrinuti zbog fizičke i socijalne izolacije starijeg člana porodice koji živi u kući. Kuća je nekada bila okružena domovima članova porodice i prijatelja. Kuće

² Više informacija o projektu je dostupno na: [CORRIDOR VC MEDAKOVO - POPRIKUSE](#)

susjeda su ekspropirane ili se nalaze na drugoj strani autoputa. Da bi im se otišlo u posjetu nužno je proći kroz gradilište ili koristiti dugi zaobilazni put.

- 2.7 Podnosioci pritužbe također izražavaju zabrinutost zbog rizika od poplava. Ovo ih brine zato što je autoput - koji je podignut na nasipu - izgrađen između njihove kuće i potoka kroz koji je kišnica proticala prije izgradnje.
- 2.8 Pored toga, podnosioci pritužbe tvrde da propisi i standardi u vezi sa sigurnim rušenjem kuća nisu poštovani kada su rušene kuće njihovih susjeda. Zabrinuti su da gomila otpadnog materijala koja je ostala nakon rušenja ispred njihove kuće nije sigurna. Prema navodima podnosilaca pritužbe, lopovi sada dolaze i odnose predmete koji su ostali u ruševinama, što je uzrok zabrinutosti sa sigurnost podnosilaca pritužbe i članova njihove porodice.

3 REGULATORNI OKVIR

- 3.1 Rad Mehanizma za pritužbe reguliran je Politikom³ i Procedurama⁴ Mehanizma za pritužbe Grupe EIB-a. Za dopuštene pritužbe koje se odnose na okolišne i društvene uticaje projekata koje finansira EIB, politika i procedure zahtijevaju da Mehanizam za pritužbe provede početnu procjenu pritužbe. Glavni ciljevi početne procjene su razjasniti zabrinutosti koje su iznijeli podnosioci pritužbi i utvrditi da li je potrebno i/ili moguće dodatno djelovanje Mehanizma za pritužbe kako bi se adresirali navodi ili riješila pitanja iznesena od strane podnosilaca pritužbi.⁵ Dodatne aktivnosti mogu uključivati provjeru usklađenosti ili proces zajedničkog rješavanja spora. Mehanizam za pritužbe treba identifikovati relevantne strane koje će učestvovati u potencijalnom procesu zajedničkog rješavanja spora i razumjeti njihove stavove i spremnost za rješavanje pitanja.⁶ Ovaj izvještaj sadrži rezultate početne procjene koju je proveo Mehanizam za pritužbe.
- 3.2 Regulatorni okvir koji se primjenjuje na projekat uključuje politike, procedure i standarde EIB-a koji su relevantni za projekte, a posebno Okolišni i društveni standard 1 „Procjena i upravljanje okolišnim i društvenim uticajima i rizicima“, Okolišni i društveni standard 6 „Nevoljno preseljenje“, Okolišni i društveni standard 7 „Prava i interesi ranjivih grupa“, Okolišni i društveni standard 9 „Zdravlje, sigurnost i zaštita na radu i u javnosti“ i Okolišni i društveni standard 10 „Angažman sa dionicima“, ⁷ kao i relevantno nacionalno zakonodavstvo.

³ Dostupno na: [EIB Group Complaints Mechanism Policy](#).

⁴ Dostupno na: [EIB Group Complaints Mechanism Procedures](#).

⁵ Za više informacija o cilju početne procjene, vidi stranicu iii.

⁶ § 2.2.5 Procedura.

⁷ [Environmental and Social Standards \(2018\)](#) (verzija iz 2018. godine primjenjuje se u ovom slučaju, s obzirom na to da je ugovor o finansiranju potpisan prije objave važeće verzije Standarda iz 2022. godine).

4 POČETNA PROCJENA

- 4.1 Tokom početne procjene, Mehanizam za pritužbe: (i) održao je početni sastanak s relevantnim službama EIB-a 12. juna 2025. godine, (ii) pregledao dokumentaciju i (iii) održao odvojene online i sastanke uživo s predstavnicima JP Autoceste FBiH, podnosiocima pritužbe i njihovim savjetnikom, kao i zajednički sastanak uživo.⁸
- 4.2 Tokom početne procjene, podnosioci pritužbe su izrazili želju da budu ekspropisani. Naveli su da su se u nekoliko navrata obraćali JPAC-u kako bi ih upozorili na situaciju i zatražili rješenje svojih problema, ali nisu dobili odgovor. Izrazili su interes za učestvovanjem u procesu zajedničkog rješavanja spora s JPAC-om, koji bi facilitirao Mehanizam za pritužbe, kako bi se otvoreno razgovaralo i riješila pitanja iz pritužbe.
- 4.3 U razgovorima s Mehanizmom za pritužbe, JPAC je naveo da je upoznat sa situacijom podnosilaca pritužbe i da radi na pronalaženju rješenja za ublažavanje uticaja. Međutim, priznao je da podnosioci pritužbe još uvijek nisu bili informisani o tim naporima. JPAC je naveo da poduzima korake u cilju unapređenja komunikacije i angažmana sa dionicima. Izrazili su spremnost da učestvuju u procesu zajedničkog rješavanja spora s podnosiocima pritužbe, uz facilitaciju Mehanizma za pritužbe, kako bi se razmotrila i riješila otvorena pitanja.

5 NAREDNI KORACI

- 5.1 Nakon provedene početne procjene, Mehanizam za pritužbe predlaže nastavak procesa zajedničkog rješavanja spora, uzimajući u obzir spremnost podnosilaca pritužbe i JPAC-a da se uključe u dijalog radi rješavanja iznesenih pitanja. Proces zajedničkog rješavanja spora usmjeren je ka budućnosti i ima za cilj postizanje međusobno prihvatljivih i održivih rješenja. Mehanizam za pritužbe koordinirat će pripremu i provođenje ovog procesa zajedno sa stranama u postupku.⁹

Mehanizam za pritužbe Grupe EIB-a

⁸ § 2.2.2 Procedura.

⁹ U skladu s politikom, u slučaju kada Mehanizam za pritužbe facilitira proces zajedničkog rješavanja spora, rokovi za obradu pritužbe mogu biti produženi u dogovoru s podnosiocem pritužbe, kako bi se omogućilo sveobuhvatno uključivanje strana i upravljanje legitimnim očekivanjima (vidi § 4.4.4)